

Jabatan Muzium Malaysia
Bicara Galeri
21 Oktober 2021

KOLEKSI MANUSKRIP MELAYU DI MUZIUM

*Annabel Teh Gallop
The British Library*

Henri Chambert-Loir
‘Malay (and some other)
manuscripts in the Muzium
Negara (Kuala Lumpur).
*Federation Museums
Journal (New Series)*, 1980,
XXV: 1-41.

FEDERATION MUSEUMS JOURNAL

VOLUME 25 NEW SERIES

for 1980

CONTRIBUTORS

HENRI CHAMBERT-LOIR
(*Ecole Francaise D'Extreme - Orient, Paris*)

OMAR BIN AWANG
(*Faculty of Islam, University of Malaya, Kuala Lumpur*)

WILHELM G. SOLHEIM II
(*Institute of Advanced Studies, University of Malaya, Kuala Lumpur*)

A. TERRY RAMBO
(*Dept. of Anthropology and Sociology, University of Malaya, Kuala Lumpur*)

CAROLE ROBARCHIEK
(*University of California, Riverside, USA*)

CLAYTON A. ROBARCHIEK
(*Dept. of Anthropology and Sociology, University Kebangsaan Malaysia,
Kuala Lumpur*)

WAZIR-JAHAN KARIM
(*School of Comparative Social Sciences, Universiti Sains Malaysia, Penang*)

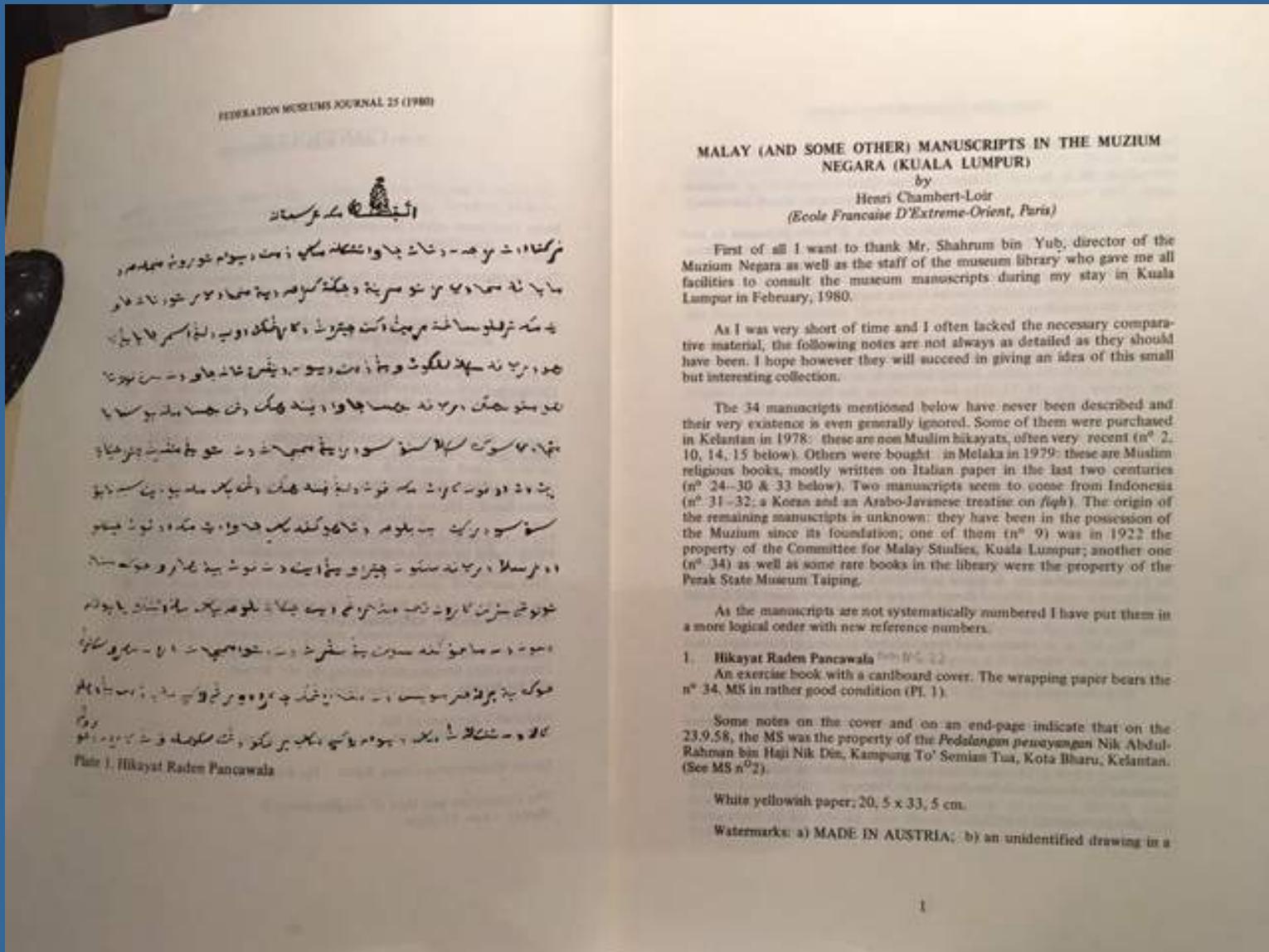
PROF. MOHD. TAIB OSMAN
(*Faculty of Arts and Social Sciences, University of Malaya, Kuala Lumpur*)

YAP-BENG LIANG
(*Dept. of Malay Studies, University of Malaya, Kuala Lumpur*)

KAM-YEE KIEW
(*School of Biological Sciences, University of Malaya, Kuala Lumpur*)

MUSEUMS DEPARTMENT, PENINSULAR MALAYSIA
KUALA LUMPUR

Artikel oleh Henri Chambert-Loir yang menyenaraikan 34 manuskrip Melayu di Muzium Negara, Kuala Lumpur (diterbitkan 1980)

Katalog pertama yang mendaftarkan koleksi manuskrip Melayu dalam simpanan Pusat Manuskrip Melayu, Perpustakaan Negara Malaysia

Manuskrip Melayu koleksi Perpustakaan Negara Malaysia: satu katalog ringkas.

Kuala Lumpur:
Perpustakaan Negara
Malaysia, 1987.

Sekitar 12 manuskrip daripada koleksi Muzium Negara dapat dikenalpasti dalam katalog ini.

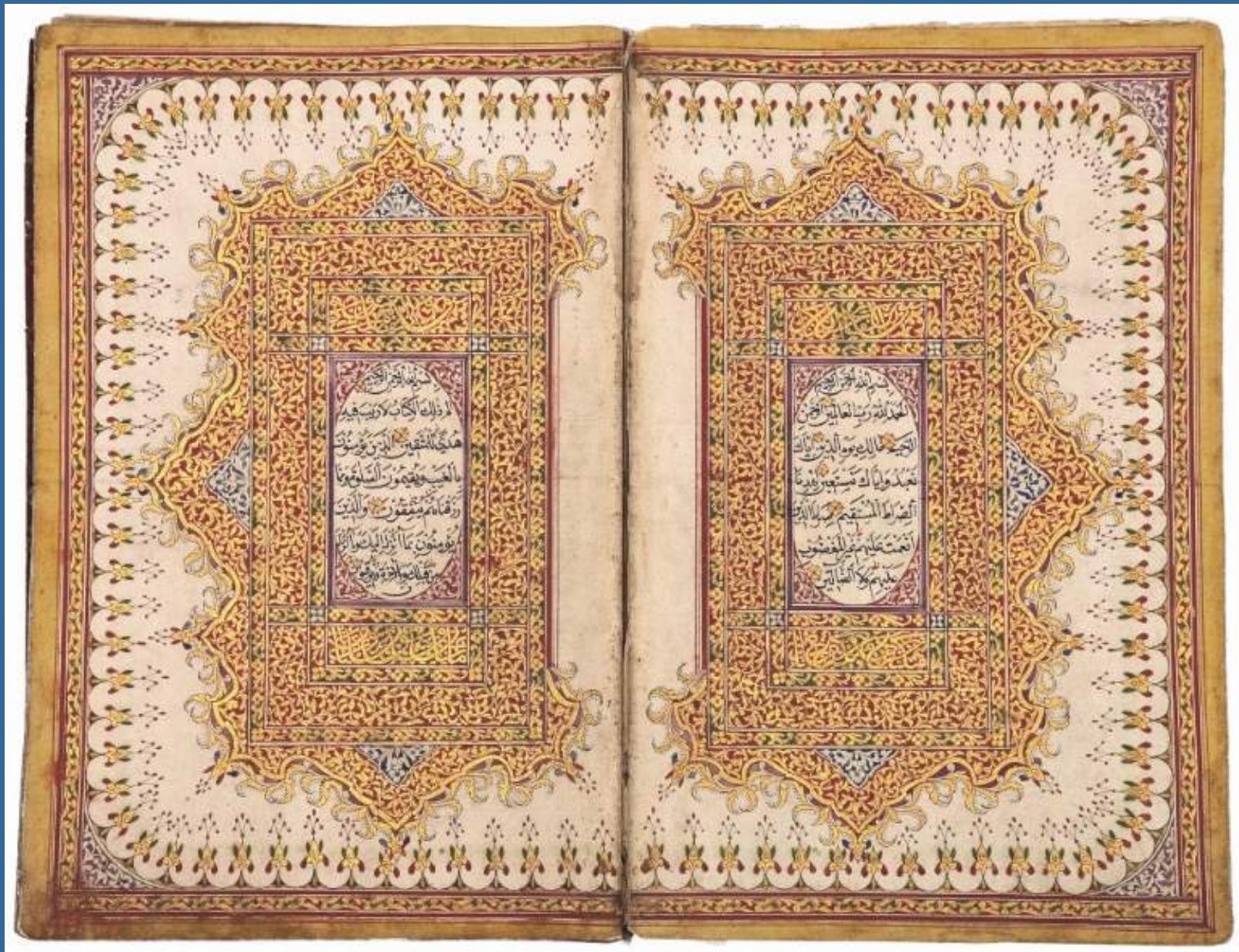
Manuskrip *Silsilah Raja-Raja Brunei*, no. 12 dalam katalog Muzium Negara yang disusun Henri Chambert-Loir, sekarang tidak diketahui keberadaannya

وادنند قوب ایسنه مک فیفران سری لیلا راج دبوغ مانی تھفتنت.
دم بردا ایاکن مر حوم ایدت سکان دلائی کست لاما اله نکری بورنی
هابن لا رو بکار راج همنزی هلبانع هیماوا مر حوم هان بند هاراج
سکام جو پیغ نعکیل سوچن نید ما ولاری دن ھینا اسراپولکای
برویه کوچ فیفو لو امیق علا ون کستیلا ایدت بر فارغ عمل دھفتنت
سکل کورن دان بکل پیسا کن دن با پقله ما کی کستیلا دبوغند مک
لار دله او کیبو روئی مکا ولد مند هر اسکام ایدت امبلو ایدت بدند.
دن گلند بکند کنکن دبوغند ده و قلکن دیلشی کر ھاد کم بند هر
اسکام بر لار بی کیلا همه مفیکن فیفران سری لیلا دیغ ده رکن دو
بر و دل دغن فیفران سری ون مک مانید هامس دبوغند مکه
مات کل او کیما او کیبو رو فیفران کو جان سودران خادک سری سلطان
شیخ الرحال ادار عذر رهان ایز سکل سودران جاد ھنری بند هاری
امنه فولد اورخ داد مر حوم ایدت فر کن بون مانی بر اعکد کل بو هت
دو لم بکل سود راینیه امته فولد ایدت بکل هنکن کیمکا همکا بیرو
بر اس کون تنه سود راینیه فر قون مک فادک سری سلطان سوز لچال

بیو ایف سلسله سکان راج بیغ همیا ای خخت ھمکله کر جان دل رکن دغ
داین نکن بکل بورنی دار السلام بکل قورن تکو دنیغ مفیل فیل دان
نیم دنکار دان کنست علامه دار نکن بی جو هر کمال المقام دان مفیل
فیکار فیکار دان کنست علامه دزو نکن دن منکلابو میا لیت
نکن دن منکلابو میا لیت فیکار دن جان دنکن بی بورنی دان هیما دن
کم اسلام دان مفیل دنی دغ بی کمکت محمد مصطفی صل اهد علیک
دلم نکن بی بورنی دلیل خادک سری سلطان دن محمد دان سوزران سلطان
احمد علک بی لیل رایغ فر صفت دغ است و دن سور ارج جیت
یغد اهل دن قد جیت بی تاغن مک فیفران سری لیلا دیغ ده رکن دو
الخ اسری مکن بکن دنی دغ دلیلی ای سوال کر جان دنمای فادک سری سلطان دن کن
ایاله مقر منکن شی بکن دنی دلیل الله صلی الله علیک وسلم دان بی دنیه مسیبد دغ
سکل ریلیه می دان بی دغ کن جانو اید فر دن سید منکن دلیل فیخ
سوز دن سلسله امیر المؤمنین حین رضی الله عنم ھوچ سری الله
مکن فادک سری سلطان دن کن دنی دلیلی ای سوال کن فادک دنی دلیل سلطان سلیمان
بر انقدن خادک می سری سلطان بنقیا که دلیل راج بیغ مفاکد نکن بی سوز

Mushaf al-Qur'an, Terengganu. Muzium Negara, 32.1992

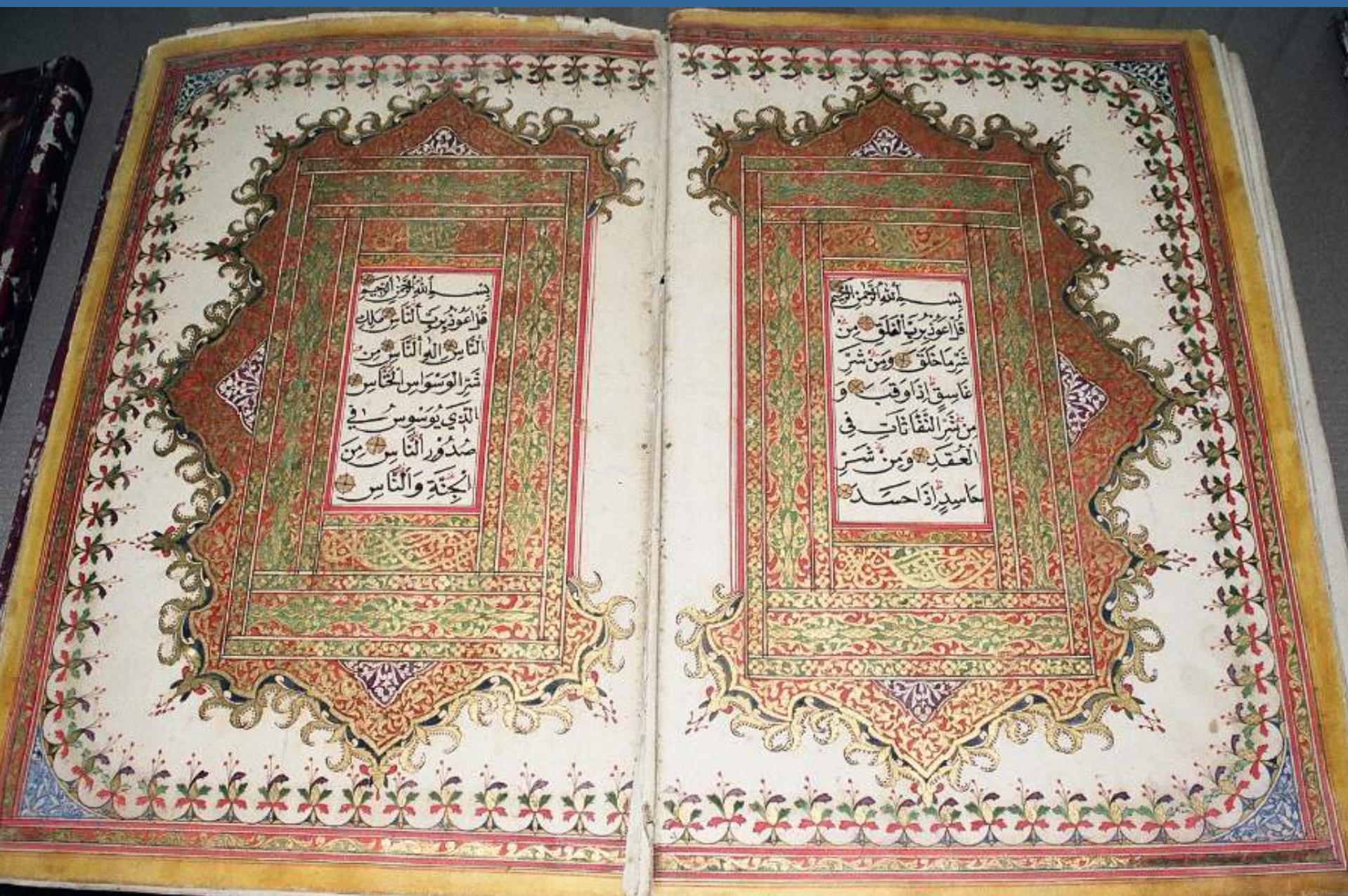
Surat al-Fatiyah dan pembukaan Surat al-Baqarah

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْمَرْدُلِكَ الْكِتَابُ لِأَرْبَيْ فِيهِ

Mushaf al-Qur'an, Terengganu. Muzium Negara, 32.1992

Surat al-Falaq dan Surat al-Nas

Mushaf al-Qur'an, Terengganu. Muzium Negara, 32.1992
Surat al-Isra'

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سَمِعُوا مَا تَلَمَّذُوا
 فَمَا يَخْلُقُونَ
 جَاءَهُمُ الْحَيَاتُ
 أَخْتَلُفُونَ
 صَرَاطَ مُسْتَقِيمٍ
 مِثْلُ الَّذِينَ
 وَالظَّاهِرُ
 مُعْدِمٌ
 مَاذَا يُبَيِّنُونَ
 الْأَقْرَبُونَ
 وَمَا قَعَدُوا
 عَلَيْكُمُ الْقَنَالُ
 تَرَكُوهُ
 شَيْئًا

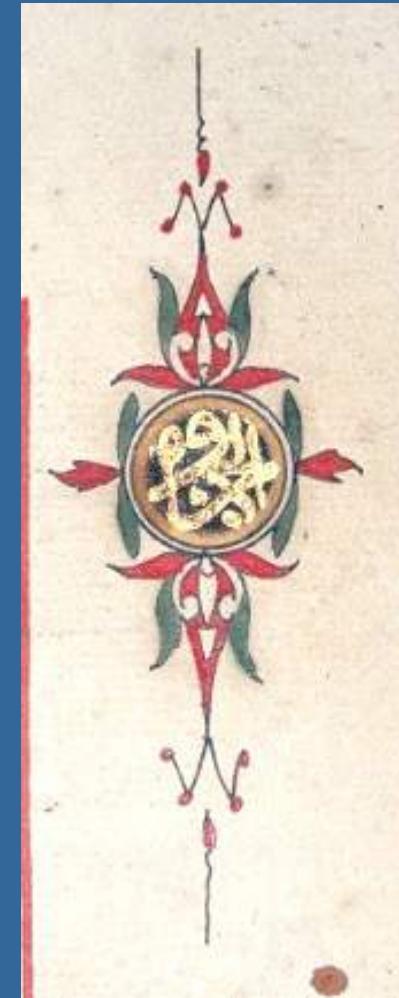
وَوَالْأَنْوَارُ
 عَلَيْنَا فِي قَبْرِنَا
 لِمَسْأَفَةِ
 إِذَا قَدِمَ
 الْمَوَادُ
 وَوَطِنَ
 وَلَا سَعَى
 فَإِنَّمَا
 عَنْ حَمِيمٍ
 مُلْكَانِ
 مُلْكَانِ
 قَرْبَانِ
 بَلْ كَلْمَانِ
 بَلْ كَلْمَانِ
 بَلْ كَلْمَانِ
 بَلْ كَلْمَانِ

سُورَةُ الْجَادَلَةِ كِتَابٌ وَهِيَ تِنَا وَعَشْرَ آيَاتٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلًا إِلَيْهِ تَحَادِرُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَمْشِكُكَ إِلَى اللَّهِ
وَاللَّهُ يَسْمِعُ تَحَاوُرَكَ مَا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بِصَوْرِ الَّذِينَ
يُظَاهِرُونَ مِنْهُمْ مِنْ نِسَاءِهِمْ مَا هُنَّ بِأَمْهَالِهِمْ أَنْ أَمْهَالُهُمْ
إِلَّا لَائِي وَلَدَنِهِمْ وَأَنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مِنْ كَرَامَةِ الْقَوْلِ وَزُورٍ

Mushaf al-Qur'an, Terengganu. Muzium Negara, 32.1992
Tanda pembukaan juz' baru, dan tanda setengah (nisf) juz'

Mushaf al-Qur'an, Terengganu. Muzium Negara, 32.1992

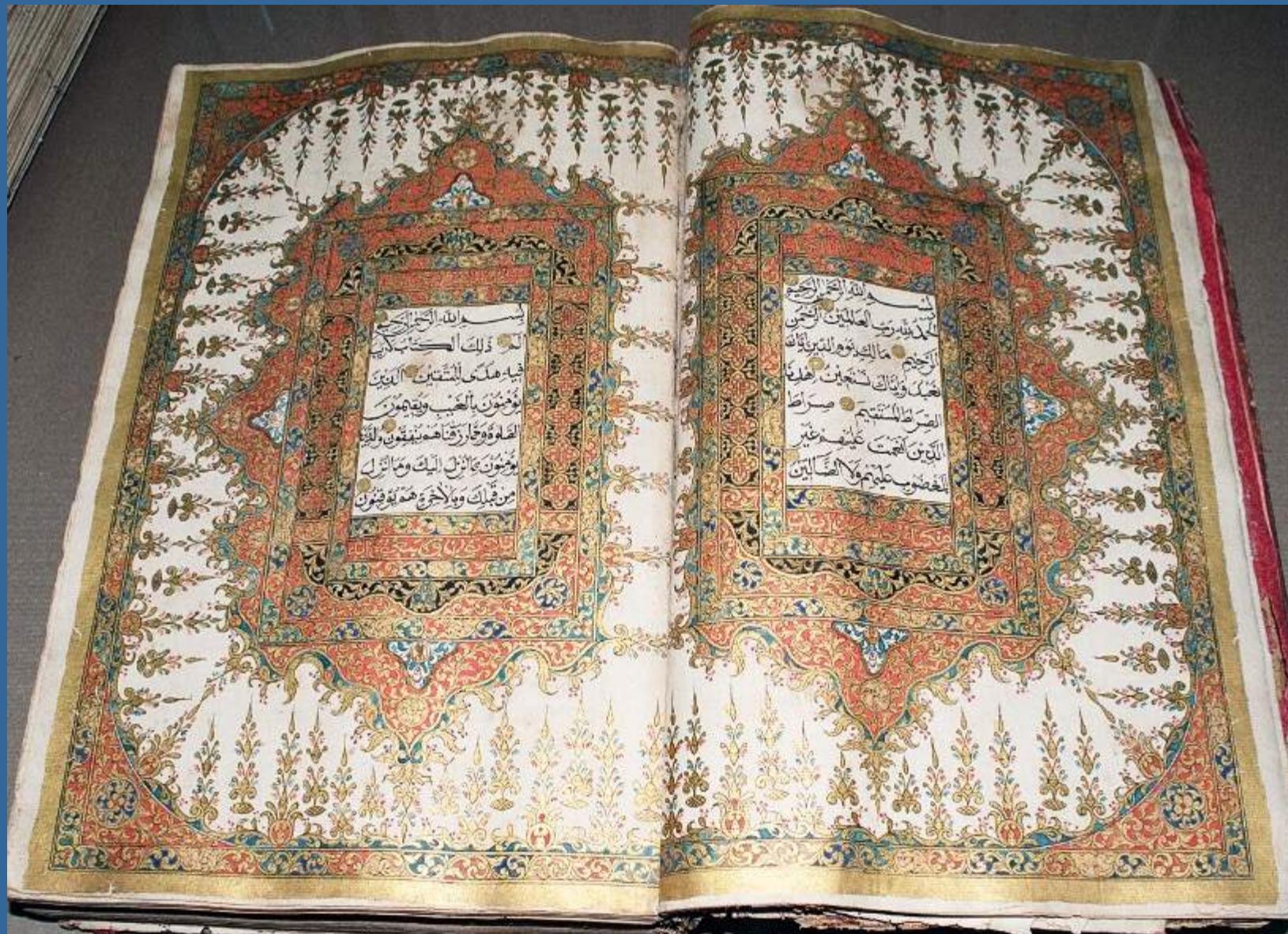
Mushaf al-Qur'an, Terengganu. Muzium Negara, 32.1992

Mushaf al-Qur'an, Pantai Timur Semenanjung.

Muzium Negara, E651.1973.U1.6

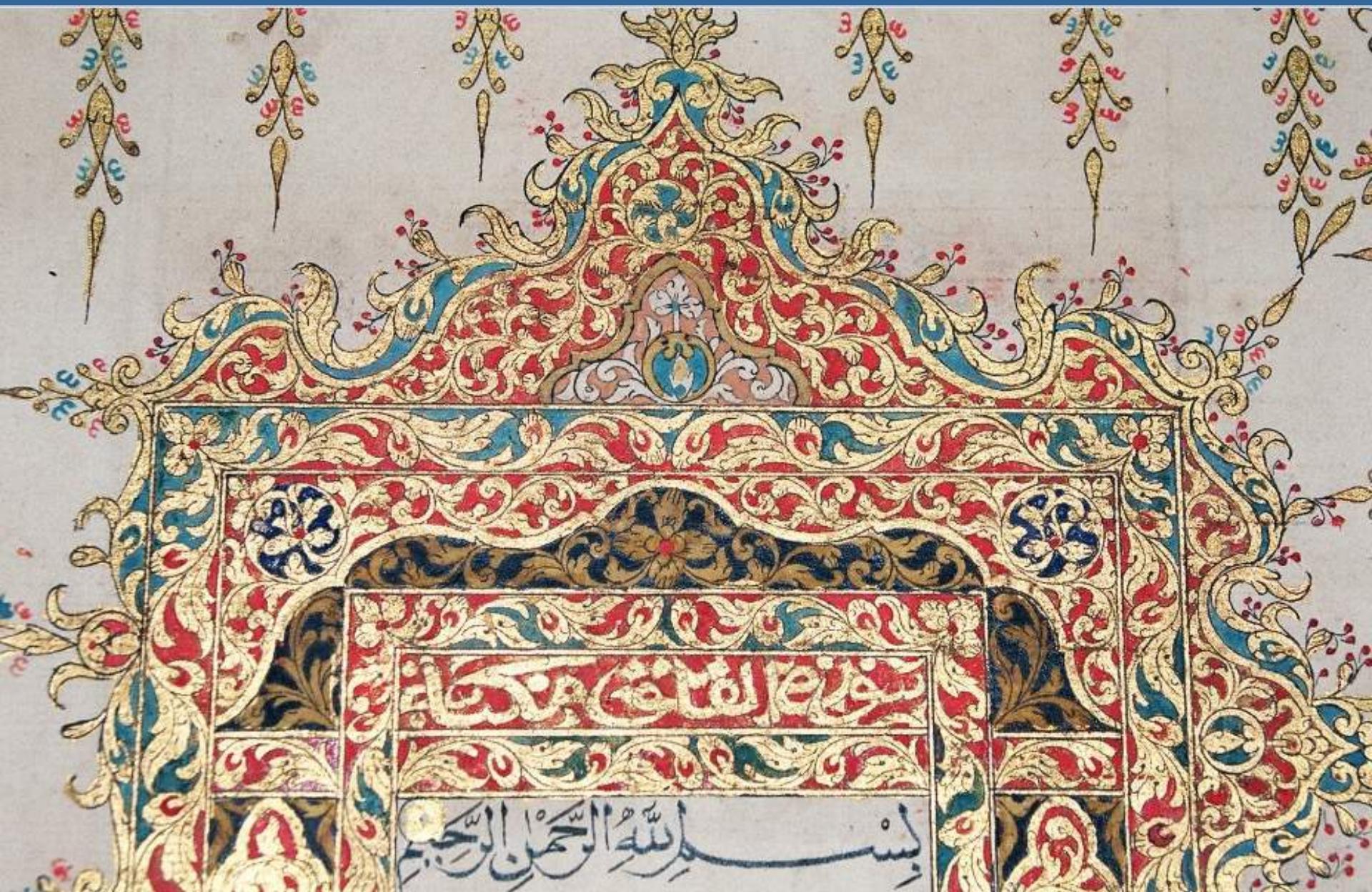
Surat al-Fatiyah dan pembukaan Surat al-Baqarah

Mushaf al-Qur'an, Pantai Timur Semenanjung.
Muzium Negara, E651.1973.U1.6
Surat al-Falaq dan Surat al-Nas

Mushaf al-Qur'an, Pantai Timur Semenanjung.
Muzium Negara, E651.1973.U1.6

Mushaf al-Qur'an, Pantai Timur Semenanjung.
Muzium Negara, E651.1973.U1.6

Mushaf al-Qur'an, Pantai Timur Semenanjung.
Muzium Negara, E651.1973.U1.6

بِلِيْلِ مَنْ كَبَرَ سِيَّدَ وَعَامَاتٍ يَهُدِيْكُمْ كَوَافِرَكُمْ
أَتَحَابُ النَّارَهُ فِي بَالْخَالِدَوْنَ حَالَتِنَ امْقَامَ عَصَمَهُ
السَّالِكَاتُ أَوْلَاقَتْ أَتَحَابَ الْجَنَّاهُمْ فِي بَالْخَالِدَوْنَ
وَذَلِكَ أَخْدَنَاهُمْ أَفَ بَخِسَابِ الْعَمَدِ عَنْ الْأَنْعَوْلَى
الَّذِينَ لَخَانُوا فِي الْقُرْبَىٰ وَالْبَاتِلِيِّ مِلْسَكِينَ وَقُولُونَ
لِلثَّائِرِ خَلَقَهُمُ الْمَلَوْهُ وَأَغْلَرَ سَلْقَهُمْ وَتَيَّهُ
لَا قَلِيلَ مَسَهُ وَأَنْتُمْ مَعْرُضُونَ كُلُّا خَذَنَاهُمْ أَفَلَمْ
لَا تَكُونُوْنَ دَمَادَكَهُ وَلَا تَخْرُجُنَ أَشَكَهُ مِنْ
بَيْارَهُمْ ثَعَورَهُمْ وَلَمْ تَشَدَّدُنَ ثَوْلَهُمْ كَأَدَ
لَقَلُونَ الْفَكَهُ وَشَرَجُونَ فِي بَيَانِهِمْ مِنْ دِيَارِهِ
تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْأَمْرِ وَلَعْدَهُمْ وَلَنْ يَأْلُوكَهُ سَارِيِ
نَفَادُهُهُ وَهُوَ فَحْرُمُ عَلَيْكَهُ لَخْرُجَهُمْ لَقَوْمُونَ بَعْنَ
الْكَابِ وَلَسَمَرُونَ بَعْضُ فَلَاجِرَهُمْ مِنْ يَعْلَمُهُ
مِنْهُ أَخْرَىٰ فِي الْحِيَوَةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَهُ
يَرْدُونَ إِلَى أَشَدِ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِعَافٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ

لَهُنَّ قَوْلَتَهُمْ مِنْ غَدَرِكَ فِي الْجَمَاعَهُ لَهُنَّ
فَهُوَ وَالَّذِينَ تَجَاهَهُمْ مِنْ أَنَارَ وَلَمْ يَفْعَلُهُمْ
يَقْتَقِيْقُهُ مِنْهُ لَهُهُ وَلَمْ يَهْنَهُهُ يَقْطَعُهُ حَكَمَهُ اللَّهِ
وَمَدَّهُهُ بِعَذَابِ عَنْهُمُهُونَ افَلَمْ يَعْلَمُونَ أَنَّ يَوْمَ الْحِسَابِ
وَهُنَّ كَانُوْنَ فِي قَمَمِهِمْ مَعْنُونَ كَاهَدَ لِيَعْرِمُهُمْ بِمَوْرِفَهُ
مِنْ بَعْدِ مَا نَعْلَمُهُ وَمَنْ يَعْلَمُهُ وَلَذِلِّعَالَّذِينَ امْتَهَنُوا
قَالُوا أَنَّهُمْ وَالْخَالِدَهُمْ مِنْ يَعْنُونَ قَالُوا أَنَّهُمْ تَوْفِيْهُ
مَمْفَعَهُ سَلَيْكَهُ لِيَحْجُوكَهُمْ مِنْ رِيَدَهُ فَلَا يَعْلَمُونَ
وَلَلَّاهُمَّ أَنَّهُ يَعْلَمُ لِيَعْلَمُونَ وَمَا يَعْلَمُونَ وَمَا هُمْ يَعْمَلُونَ
لَا يَعْلَمُونَ الْكَابِ الْأَمَانِيِّ وَلَمْ يَهْلِكُهُمْ فَوْلِيَّ
لِلَّذِينَ يَكْتَبُونَ الْكَابِ بِإِيمَانِهِمْ تَوْيِيقُهُمْ مَهْدَى
مِنْ عَزِيزِ اللَّهِ لِيَسْتَرِقَاهُمْ مَنْ أَقْلَبَ لِأَفْوَيِّهِمْ حِمَاءَ كَتَبَتْ
إِيَّهُمْ وَوَلَيْلَهُمْ يَكْتَبُونَ وَقَالُوا لَنْ مَنْ مِنَ النَّارِ
إِلَيْهِمْ أَعْدَدَهُهُ فَلَمْ يَحْدَثْهُهُ عَنْدَ اللَّهِ عَقْدَهُ فَلَنْ
يَحْلُّ لِلَّهِ عَهْدَكَهُ لَمْ يَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا يَعْلَمُونَ ⑥

Mushaf al-Qur'an, Pantai Timur Semenanjung.
Muzium Negara, E651.1973.U1.6
Tanda nisf (setengah) juz'

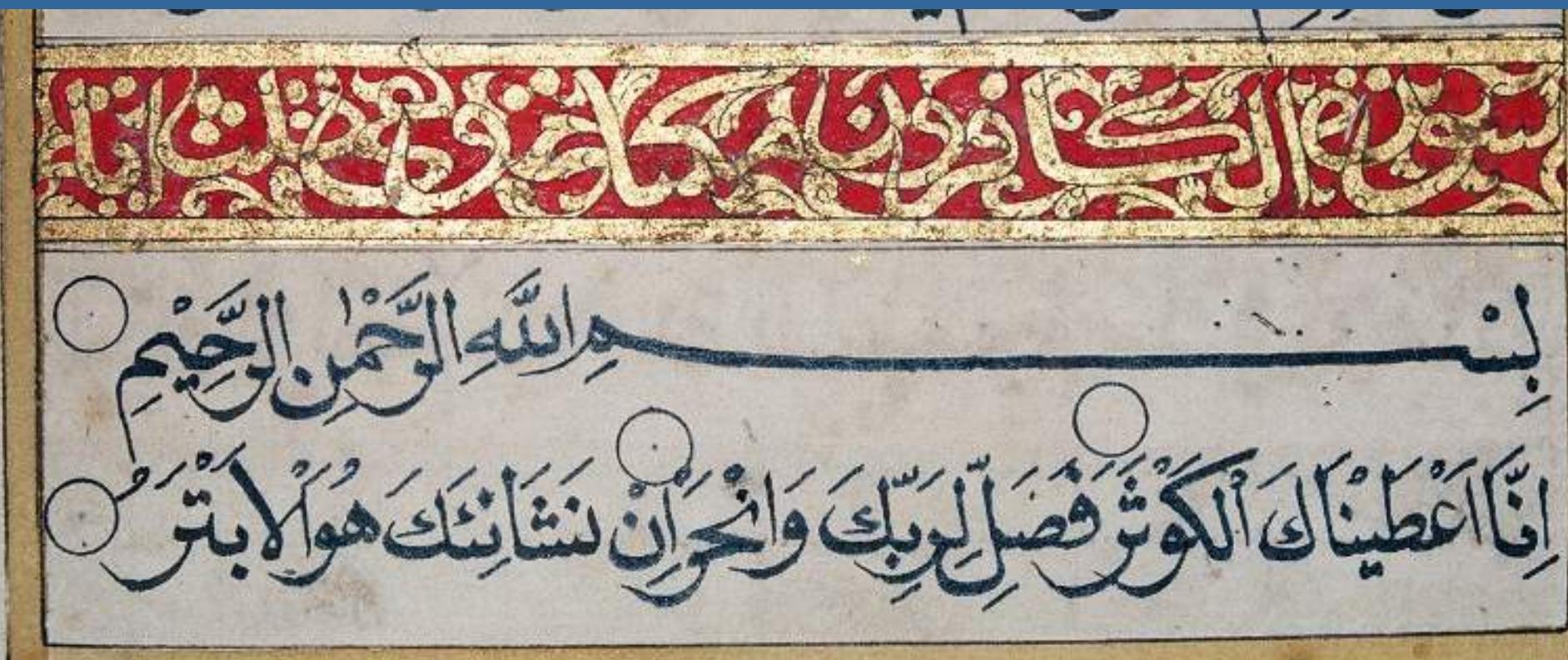

Mushaf al-Qur'an, Pantai Timur Semenanjung.
Muzium Negara, E651.1973.U1.6

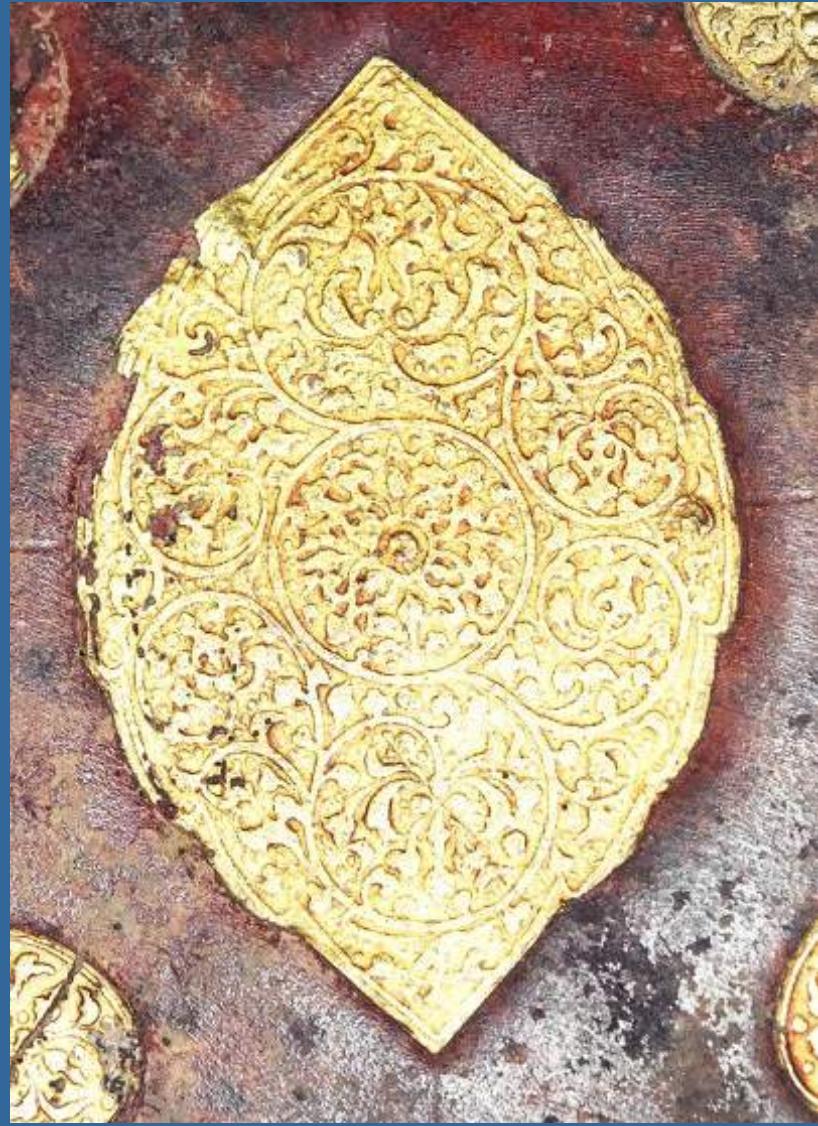

Mushaf al-Qur'an, Pantai Timur Semenanjung - Surat al-Kafirun
Muzium Negara, E651.1973.U1.6

Semua kepala surah ditulis dengan dakwat emas dengan latar berwarna

Mushaf al-Qur'an, Pantai Timur Semenanjung.
Muzium Negara, E651.1973.U1.6

Mushaf al-Qur'an, Pantai Timur Semenanjung.
Muzium Negara [nombor tidak diketahui]

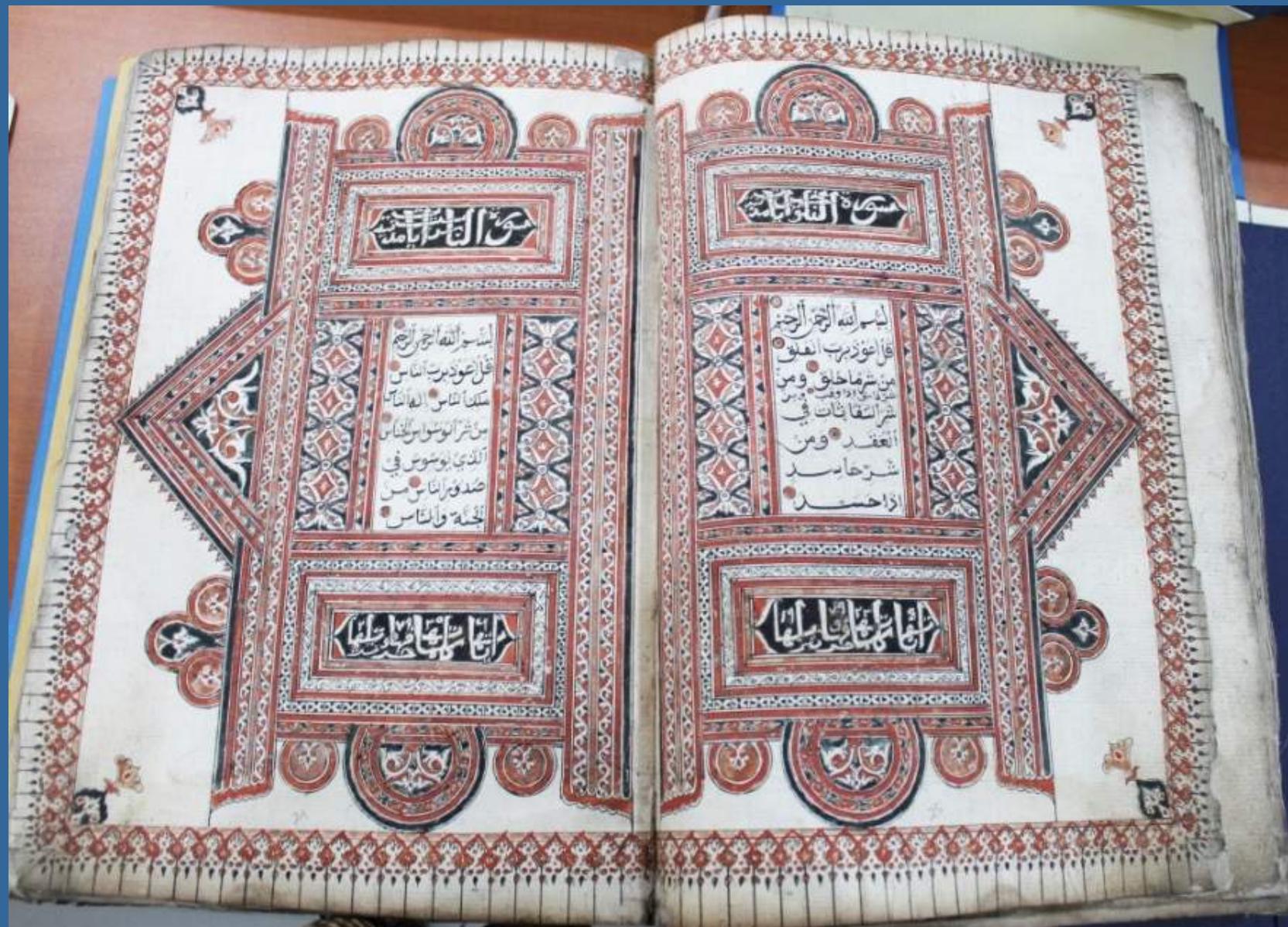
Mushaf al-Qur'an, berpengaruh gaya diaspora Sulawesi.
Muzium Negara, E179.1981.U1.17

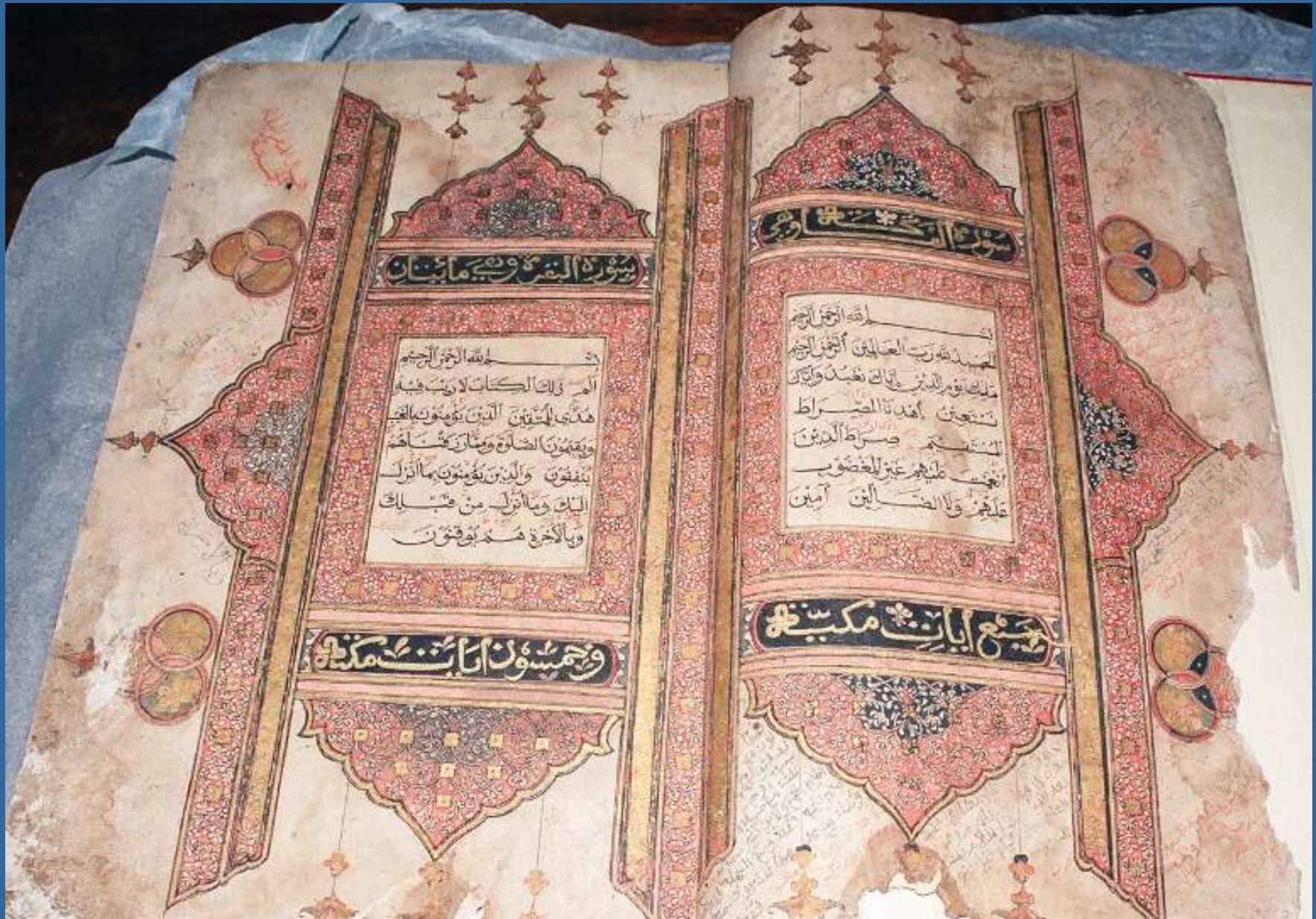
Mushaf al-Qur'an, berpengaruh gaya diaspora Sulawesi.
Muzium Negara, E179.1981.U1.17

Contoh mushaf al-Qur'an, berpengaruh gaya geometrik diaspora Sulawesi,
1740. Muzium Sang Nila Utama, Pekanbaru, Riau

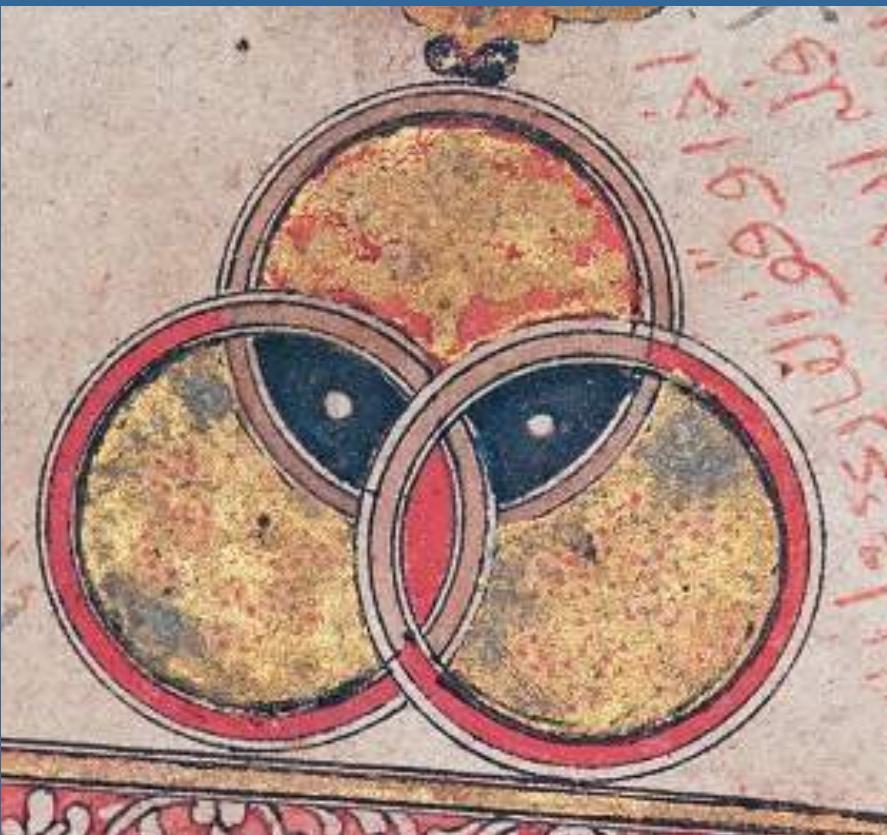

Mushaf al-Qur'an, berpengaruh gaya diaspora Sulawesi.
Muzium Negara, E179.1981.U1.17

Mushaf al-Qur'an, berpengaruh gaya diaspora Sulawesi.
Muzium Negara, E179.1981.U1.17

Tanda 'khas' gaya diaspora Sulawesi: kelompok tiga lingkaran pada kedua bingkai sisi tegak

Mushaf al-Qur'an, berpengaruh gaya diaspora Sulawesi.
Muzium Negara, E179.1981.U1.17

Mushaf al-Qur'an, berpengaruh gaya diaspora Sulawesi.

Muzium Negara, E179.1981.U1.17

Mushaf al-Qur'an, berpengaruh gaya diaspora Sulawesi.

Tanda permulaan juz' baru.

Muzium Negara, E179.1981.U1.17

Mushaf al-Qur'an, berpengaruh gaya diaspora Sulawesi.

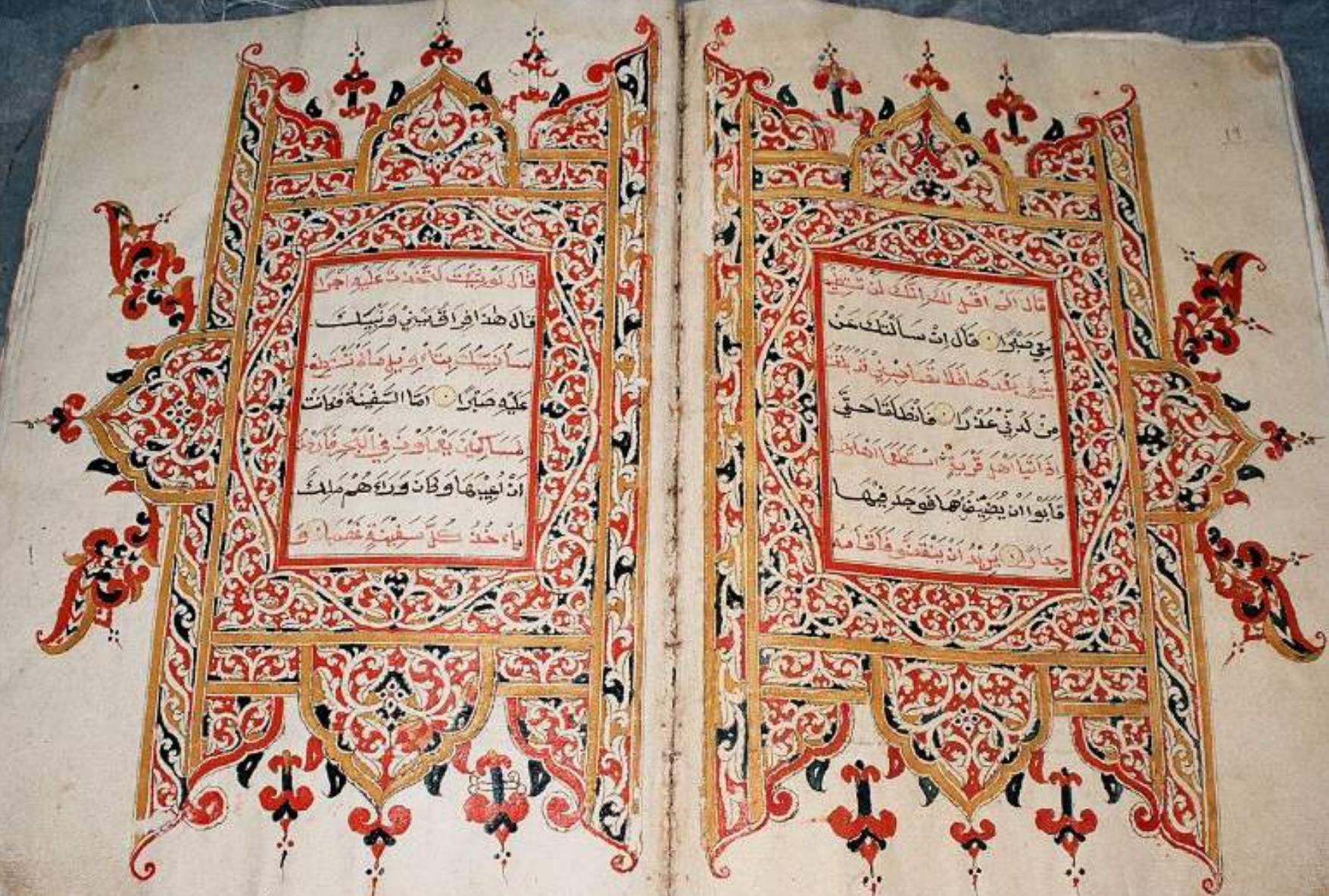
Muzium Negara, E179.1981.U1.17

Catatan pada muka surat permulaan

‘Adapun huruf banyak dalam Qur'an tiga puluh laksa dan dua laksa lima ribu dan tiga ratus empat puluh lima huruf banyaknya, itulah terlebih fardhu kifaiyah barangsiapa tahu banyaknya, itulah sempurna hamba Allah, wa-
Allahu a'lam’

اَهْفُونْ حِرْزْ بَا يَقْدَهْ الْمَفْرَادْ نِيْكَ فُولْهْ لِقْسْ رَاهْ دَوْلْ قَسْ لِبْرِيْوْ
دَاهْ نِيْكَ رَاشْ رَاهْ فُولْ لِيْمْ حِرْزْ بَا يَقْنَ اِيْتْرَلْهْ تَرْلِبْهْ فَرْضْ كَفَابْيَةْ
بِرْ غَسْيَلْوَتَاهْ بَا يَقْنَ اِيْتْوَلْهْ سَهْفَنْ هَمْبْ اللَّهْ وَاللهْ اَعْلَمْ

Mushaf al-Qur'an, gaya Aceh.
Muzium Negara, PMN 3292

Mushaf al-Qur'an, gaya Jawa.
Muzium Negara, JMA.PDN.161.2004.A1.66

Mushaf al-Qur'an, Cina. Muzium Negara

امانة الفخر روى أن ابن قلوا يعمر مدحه فرض شرطه على الله ودينهم ومن يفتحون
أنتك في أمانة مديلاً مكثيّم وتدواه يتبعك في أمانة برقة والمالكي
يضربيك زرق وهو صفة عذاباً يخربه وفق المذاهب الخيرية كصحافة الدين
أين يرسم وأين ترس، ليس بغير ألا يحصل أين أباً لزيفه وإن يرث
فيهاهم آنده وبابايات التدوين في دليلهم آنده يأن نوافذها رائحة قوئي شيشي
الحقائق ذات يدك بآنان الله ألم يخدمي إماماً أنه لها على قلبه هوى يغدو
ما ياباً لفسطهره وآناته سعيه عليه كذاب الرفعه وإن يرث من قبله
آنده ببابايات رجيم فالحضرت حميري كذابه وآندر قذفه زرع حل
شانوا لظاهره إن شدوان ذات يدك آنده ألد يرس آنده وألم يرثه لا ينحوه
آنده يرس ذات يدك فلبيه قصوه زرعه كذابه وآندر قذفه زرعه لا ينحوه
فاما آندر قذفه فالمذهب فشذوذ بعضه فلبيه لعامه يند لله وآندر قذفه
تيهاره من قذفه ماضيته في آنده اليهم ماله سوابعه ذئبته لا يحيط بالآليتين
ولا يحسن آنده آنده واستيقعه آنده لا يحيطه وآنده وأمنه فالله ما استطاعه
ترفهه ومن زباء الغيره تعبوه زباء عذر آنده وعذر قذفه وأخرين
زداد غسله لا تعممه كلهم آنده يتعاهدهم وما تتفقوا أمرت في سبل الغارب
الذئب وآنده ملوكه زباء وآنده جنده اللسام قافجه لها وآنده توسل على آنده
 فهو المحبه لغريم وآنده وآنده ملوكه وآنده جنده عوص فآنده محبه آنده هو الرا

وَأَنْتُمُ الْمُعْلَمُونَ
فَإِذْ سَأَلَهُ مُحَمَّدٌ وَاللَّهُ مَوْرِثُكُمْ أَنْ يَقْرَأُوا لِي
وَأَنْتُمْ لَيْكُمْ بِالْمُسْبِلَةِ حَذَّرُتُمْ أَنْتَ إِنِّي وَمَا أَنْتُ عَلَيْهِ مُدْرِسٌ
إِنَّكَ قَرَأْتُ بِعِنْدِ الْقَوْمِ الْمُعَافَى فَمَنْ أَنْتُ إِذْ أَنْتُ بِالْعَدْنَ
الْمُرْتَبَةِ وَهُنَّ بِالْعَذْدَةِ وَأَنْتُمْ بِالْمُغْرِبِ أَنْتُ مُسْتَرٌ وَلَوْنُ وَادِكَّ ثُمَّ
أَخْتَفَتُمْ قَرْبَيْكُمْ وَلَكُمْ دُوَّنُونِي اللَّهُ أَعْلَمُ أَمَّا حَارَّتْ نَفْعَلَةً لِي فَلَمْ يَرَهُ مُزْعِلًا
مُزْبَيْنَةً وَبِعِينَ حَرَنْ بَيْنَهُ وَأَنْتُ مُسْمِعٌ حِيلَمْ لَذَّ بِرَاهِيَّتِهِ فِي
مَنَاجِيَّكَ فَلَيْلَةً وَلَيْلَةً رَيْحُكُمْ لَكَشَّرَ الْفَشَامَ وَلَنَّا زَعْمَرَ فِي الْمَدِّ وَلَحَرَّتِهِ
سَلْمَانَهُ عَلِيمَ عَوْنَاتِ الْمَدِّ وَرَوْنَادِ يَرِيْجَهُ هُنَّهُ أَنْتَيْكَمْ فِي أَنْجَيْكَمْ
قَلْيَا وَيَقْلَعْتُمْ فِي سَيْقَنَهُ لَرِنْقَنَهُ أَنْتَهُ أَمْرَاءِ سَارَ مَقْعُولَوْلَوْلَهُ تَرْمِعَهُ
أَنْمَوْرَيْلَهُ أَنْدَهُ الدَّرِيَّنَ أَمْتَهُ أَنَّدَهُ الْقَيْمَقَهُ فِي دَهْ قَائِمَهُ وَأَدَلَهُ وَاللهُ كَشِّيَّهُ
عَلِيْحُمْ تَغْلَغَلُونَ وَاطِيقَهُ أَنَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَاتَّازَعُوا فَقَشْلَلُوا وَأَنْهُنَّ
يَعْصِمُونَ وَأَصْبِرُوا إِنَّهُمْ الصَّابِرُونَ وَلَا تَحْسُنُوا إِنَّ الَّذِينَ رَضِيَّهُمْ
مِنْكُمْ هُمُ الْمُطْرَأُونَ يَاهُمُ الْمَلَكُونَ وَلَهُمْ مُسْبِلَاتٌ وَلَمَّا يَمْلِئُوا
تَعْيَيَهُ وَإِذْ لَرِنَهُمُ الشَّيْقَارُ أَعْمَالُهُمْ وَقَالَ لَهُمْ لَهُمُ الْيَقْمَمُ مِنْ
النَّاسِ وَلَهُمْ جَارٌ لَكُمْ فِي مَنَادِهِنَ الْمُغَيَّبَاتِ يَنْصُرُ عَلَيْهِمْ وَقَالَ لَهُمْ بَرِيَّ
يَمْلِئُنَانِ كَوْلَاهَتَهُ وَرَنَيِّ أَفَاقَنَهُ وَاللهُ شَرِيدَنَهُ أَنْتَهُ بَذَ يَكْعُولُ

Mushaf al-Qur'an, Cina. Muzium Negara

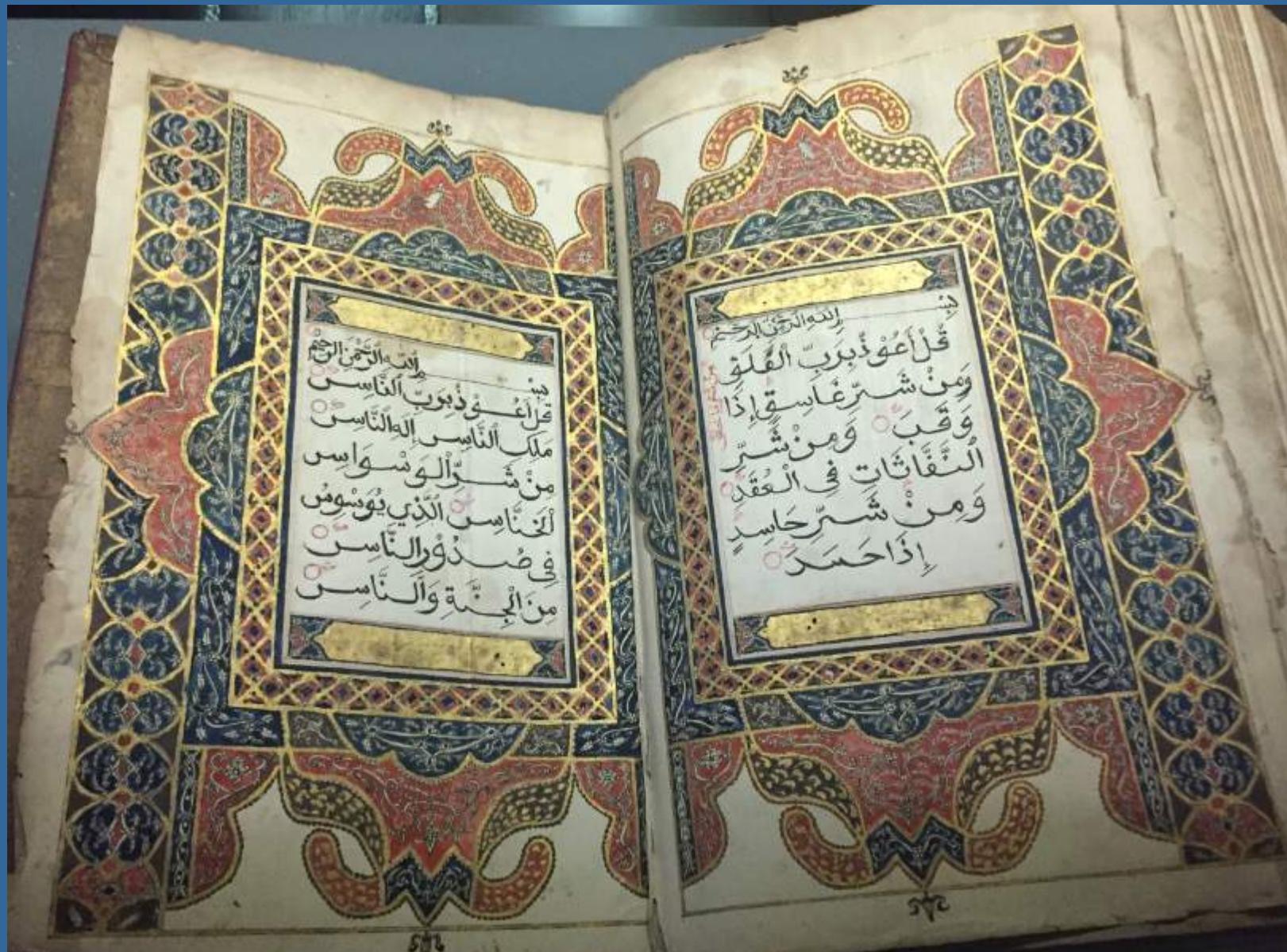
Mushaf al-Qur'an, Daghistan, Russia.
Muzium Negara, JMA.PDN.655.02.A1.45

Mushaf al-Qur'an, Daghistan, Russia.
Muzium Negara, JMA.PDN.655.02.A1.45

Mushaf al-Qur'an, Daghistan, Russia.
Muzium Negara, JMA.PDN.886.2002.A1.60

TERIMA KASIH
THANK YOU

annabel.gallop@bl.uk